N°. 153. 1861.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 's jaars; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

ZONDAG 30 JUNIJ EN MAANDAG 1 JULIJ.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van den 27sten Junij 1861, n°. 45, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, tot burgemeester van Tubbergen te herbenoemen jhr. mr. *L. E. F. J. von Bönninghausen.*

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Bij den Minister van Binnenlandsche Zaken is, ten behoeve der noodlijdenden door den watersnood, ontvangen:

van Gedeputeerde Staten van Limburg, opbrengst eener door de societeit *Molière* te Sittard gegevene voorstelling f 47.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

De Minister van Finantien maakt bekend dat bij hem, onder het postmerk *Sloten*, is ontvangen eene som van *negentig gulden*, welke de onbekende inzender meent nog wegens successieregt van twijfelachtige schuldvorderingen aan den lande verschuldigd te zijn.

's Gravenhage, den 28sten Junij 1861.

De Minister voornoemd,
VAN TETS.

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

Voor de dienst van het stoomwezen in Nederlandsch Indie is benoodigd een ingenieur der 2de klasse.

Aan die betrekking is verbonden eene maandelijksche bezoldiging van f 350, met eene periodieke tractements-verhooging na elke drie jaren dienst, van f 30 's maands, tot dat een maximum van f 500 's maands is bereikt.

De voordeelen en voorwaarden der uitzending bestaan in:

a. eene voorloopige bezoldiging van f 100 's maands, ingaande met den dag van vertrek naar Java;

b. een voorschot van vier maanden op die voorloopige bezoldiging;

c. des verkiezende een buitengewoon voorschot van f 800, om in Indie, bij termijnen, ter bepaling van den Gouverneur-Generaal, van het vaste tractement terug te geven;

d. overtogt naar Batavia voor 's Gouvernements rekening, als passagier der *eerste* klasse, op den gebruikelijken voet, met genot van gewone scheepsvoeding; en

e. verbindtenis aan 's lands dienst in Nederlandsch Indie gedurende den tijd van minstens tien achtereenvolgende jaren, te rekenen van den dag van aankomst daar te lande.

De ingenieurs bij het stoomwezen in Nederlandsch Indie, burgerlijke ambtenaren zijnde, zijn op hen van toepassing de bestaande of nader vast te stellen verordeningen op de burgerlijke pensioenen en het weduwen- en weezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch Indie.

Zij die wenschen voor deze betrekking in aanmerking te komen kunnen zich tot ultimo Julij eerstkomende bij behoorlijk gezegeld request, tot het Departement van Kolonien wenden, onder overlegging:

1°. van een bewijs van goed zedelijk gedrag;

2°. van een certificaat van voldoening aan de wet op de nationale militie;

3°. van eene geneeskundige verklaring nopens ligchamelijke geschiktheid voor de dienst in Nederlandsch Indie; en

4°. van bewijzen van bekwaamheid als ingenieur voor het stoomwezen.

Degenen die zich aanmelden zullen aan een vergelijkend examen door eene door den Minister van Marine aan te wijzen commissie worden onderworpen.

's Gravenhage, den 27sten Junij 1861.

De Minister van Kolonien,
J. LOUDON.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

De staatsstukken betreffende Italie's erkenning door Frankrijk zijn thans openbaar gemaakt. Het eerste is eene depêche van den Franschen minister van buitenlandsche zaken aan Frankrijks zaakgelastigde te Turyn, gedagteekend den 15den dezer en aldus luidende:

» Mijnheer, Koning Victor Emanuel heeft aan den Keizer eenen brief gerigt, strekkende om Zijne Majesteit uit te noodigen hem als Koning van Italie te erkennen. De Keizer heeft deze mededeeling ontvangen met de welwillendheid welke hij aan Italie toedraagt; en Zijne Majesteit is te meer gezind om door inwilliging van 's Konings wensch een nieuw blijk van die welwillendheid te geven, dewijl onze onthouding in de tegenwoordige tijdsomstandigheden onware vermoedens zou kunnen doen ontstaan en beschouwd zou kunnen worden als eene staatkunde aanduidende, welke aan 's Keizers gouvernement vreemd is. Doch al wenschen wij dienaangaande onze bedoelingen buiten twijfel te stellen, er zijn noodwendigheden welke wij niet mogen uit het oog verliezen; en wij moeten zorgen dat onze erkenning in Italie en Europa niet onjuist worde opgevat.

» Nooit heeft Zijner Majesteits gouvernement zijne meening over de ten vorigen jare in het schiereiland voorgevallen gebeurtenissen ontveinsd. De erkenning van den uit die gebeurtenissen voortgekomen staat van zaken zou dus geenszins eene waarborging van dien staat van zaken zijn; even min zou daarin eene achterna komende goedkeuring kunnen worden gevonden van eene staatkunde, waarover wij altijd ons oordeel geheel vrij hebben gehouden.

» Nog minder zou er voor Italie grond bestaan, om in die erkenning eene aanmoediging tot ondernemingen van eenen voor den algemeenen vrede gevaarlijken aard te vinden. Onze zienswijze is niet veranderd sedert de ontmoeting van souvereinen te Warschau, alwaar wij gelegenheid hebben gehad Europa en het Turynsche kabinet met dezelve bekend te maken. Alstoen verklarende, dat wij onthouding van tusschenkomst als eenen regel voor het gedrag van al de mogendheden beschouwen, voegden wij daarbij, dat een aanval van de zijde der Italianen, welke gevolgen hij ook mogt hebben, de goedkeuring van 's Keizers gouvernement niet zou wegdragen. Dat is nog onze denkwijze, en bij voorbaat onttrekken wij ons aan alle aansprakelijkheid voor plannen, waarvan het Italiaansche gouvernement alleen de gevaren voor zijne rekening te nemen en de gevolgen te ondergaan zou hebben.

» Aan eenen anderen kant zal het Turynsche kabinet zekerlijk acht slaan op de pligten welke onze gesteldheid jegens den Heiligen Stoel voor ons medebrengt; en het zal niet noodig zijn hierbij te voegen, dat wij door het aanknoopen van officiele betrekkingen met het Italiaansche gouvernement niets zullen willen ontnemen aan de waarde der protesten, welke door het hof van Rome tegen de vermeestering van verscheiden provincien van den Kerkelijken Staat zijn ingebragt. Even min als wij zal het gouvernement van Koning Victor Emanuel het gewigt kunnen betwisten van de overwegingen van allerlei aard, welke met het Romeinsche vraagstuk in verband staan en welke natuurlijk beslissenden invloed op onze besluiten hebben; het zal begrijpen, dat wij, den Koning van Italie erkennende, evenwel Rome moeten bezet houden zoo lang de belangen, waarvoor wij aldaar zijn gekomen, niet door toereikende waarborgen veilig zullen gesteld zijn.

» 's Keizers gouvernement heeft noodig geacht, op een tijdstip als het tegenwoordige, met het Turynsche kabinet in volkomen openhartige verklaringen te treden. Wij vertrouwen dat de aard en het doel dier verklaringen door dat kabinet zullen worden begrepen.

» Gij zult den heer baron Ricasoli deze depêche wel willen voorlezen en in afschrift mededeelen."

Daarop heeft de heer Ricasoli, onder dagteekening van den 21sten dezer, aan den zaakgelastigde van Sardinie te Parijs eene depêche gerigt van dezen inhoud:

» Mijnheer de graaf, de zaakgelastigde van Frankrijk is mij de in afschrift hierbij gevoegde depêche komen mededeelen. In dezelve verklaart Z. Exc. de minister van buitenlandsche zaken des Keizers, dat Zijne Keizerlijke Majesteit bereid is om ons een nieuw onderpand van zijne welwillendheid te geven door het koningrijk Italie te erkennen. Hij voegt daarbij evenwel, dat deze stap vooral ten doel zou hebben onware vermoedens tegen te gaan, en dat hij niet zou kunnen worden beschouwd als eene achterna komende goedkeuring van eene staatkunde, waarover het gouvernement van Zijne Keizerlijke Majesteit zijn oordeel bestendig volkomen vrij heeft gehouden. Nog minder zou er, volgens die depêche, grond voor ons bestaan om in Frankrijks erkenning eene aanmoediging tot ondernemingen van eenen voor den algemeenen vrede gevaarlijken aard te zien. De door het Fransche gouvernement tijdens de ontmoeting te Warschau afgelegde verklaringen herinnerende, herhaalt de heer Thouvenel, dat hij bij voortduring het beginsel van niet tusschenkomst als eenen regel voor het gedrag van alle mogendheden beschouwt; maar hij verklaart dat het kabinet der Tuilerien zich bij voorbaat zou onttrekken aan alle verantwoordelijkheid voor plannen van aanvallenden aard, waarvan wij de gevaren voor onze rekening te nemen, en de gevolgen te ondergaan zouden hebben.

» Vervolgens overgaande tot het aanwijzen van Frankrijks gesteldheid jegens het hof van Rome, herinnert de heer Thouvenel, dat het keizerlijke gouvernement door gewigtige overwegingen verpligt wordt Rome bezet te houden zoo lang de godsdienstige belangen, wier bescherming den Keizer te regt ter harte gaat, niet door toereikende waarborgen veilig zullen gesteld zijn; en hij zegt te vertrouwen, dat 's Konings gouvernement den aard en het doel dezer openhartige verklaringen zal begrijpen.

» Alvorens u bekend te maken met mijne zienswijze omtrent de door den heer Thouvenel in deze depêche ontwikkelde beschouwingen, moet ik u verzoeken aan den heer minister van buitenlandsche zaken mijne

levendige en innige erkentelijkheid te betuigen voor het hoog te waarderen blijk van toegenegenheid, hetwelk de Keizer gezind is aan onze nationale zaak te geven door het koningrijk Italie te erkennen. Deze stap ontleent aan de tegenwoordige tijdsomstandigheden eene geheel bijzondere waarde; en het zal de Italianen diep treffen te zien, dat Zijne Keizerlijke Majesteit, ofschoon niet tot een ander oordeel over de ten eenigen jare in het schiereiland voorgevallen gebeurtenissen gekomen zijnde, gezind is om aan Italie, terwijl het nog in rouw is over een groot verlies van de natie, een zoo schitterend blijk van zijne hooge en edelmoedige welwillendheid te geven.

» U verzoekende de tolk van dat gevoel bij 's Keizers gouvernement te zijn, doe ik niet anders dan het voorbeeld volgen van den grooten burger, wiens afsterven wij betreuren. Ik stel, even als hij, den regten prijs op de openhartigheid waarmede het keizerlijke gouvernement ons zijne zienswijze over de gebeurtenissen, die in Italie zouden kunnen plaats grijpen, wel heeft willen kenbaar maken. Ik kan dat blijk van vertrouwen niet beter beantwoorden, dan door even openhartig en zonder eenige achterhoudendheid te zeggen wat ik denk.

» Door 's Konings vertrouwen geroepen zijnde om den graaf de Cavour in het voorzitterschap van den ministerraad en in de leiding der buitenlandsche staatkunde te vervangen, vond ik mijn programma reeds vooraf geschetst in de besluiten, welke de beide kamers van het parlement dezer dagen gelegenheid hebben gehad betrekkelijk de voor Italie's toekomst gewigtigste vraagstukken te nemen. Na lange en gedenkwaardige beraadslagingen heeft het parlement, onder plegtige handhaving van het regt der natie om zich in hare volledige eenheid te vestigen, tevens verklaard te hopen dat de door de Italianen zoo vurig gewenschte oplossing van lieverlede en zonder schokken zou worden bewerkt door dat Italie's zaak met elken dag in de schatting des publieks rijst.

» Dat vertrouwen op de regtvaardigheid onzer zaak, op de wijsheid der Europesche gouvernementen, alsmede op de dagelijks krachtiger wordende ondersteuning van de publieke opinie, hetwelk door den heer Cavour kort voor zijnen dood zoo welsprekend werd uitgedrukt, is geheel overgegaan op het bewind, waarvan ik de eer heb voorzitter te zijn. Het is steeds de overtuiging van den Koning en van zijne ministers, dat wij door 's lands krachten in ordelijke werkzaamheid te brengen en door aan Europa een voorbeeld van wijs en regelmatig gedrag te geven, onze regten zullen kunnen beveiligen, zonder Italie aan onvruchtbare beroeringen, en Europa aan gevaarlijke verwikkelingen bloot te stellen.

» Gij kunt dus 's Keizers gouvernement omtrent onze bedoelingen ten aanzien der buitenlandsche staatkunde volkomen gerust stellen. De verklaringen van den heer Thouvenel betreffende het Romeinsche vraagstuk verpligten mij evenwel om eenige woorden dienaangaande hierbij te voegen.

» Gij weet, hoe dat vraagstuk door 's Konings gouvernement wordt beschouwd. Onze wensch is aan Italie zijne roemrijke hoofdstad te hergeven; maar ons voornemen is, de grootheid der kerk, de onafhankelijkheid van het doorluchtige hoofd der katholijke godsdienst niet te verkorten. Wij vleijen ons alzoo met de hoop, dat de Keizer over eenigen tijd zijne troepen uit Rome zal kunnen terugroepen, zonder dat die maatregel bij de opregte katholijken beduchtheden wekke, welke door niemand eerder dan door ons zouden worden betreurd. Frankrijk zal, hiervan zijn wij overtuigd; ook door zijn belang worden genoopt om daartoe te besluiten. Terwijl wij aan 's Keizers hooge wijsheid overlaten te oordeelen, wanneer Rome zonder gevaar aan zich zelf zal kunnen worden overgelaten, zullen wij het ons altijd tot pligt achten die oplossing te bevorderen; en wij hopen dat het Fransche gouvernement ons zijne goede diensten niet zal weigeren om het hof van Rome te bewegen tot het aannemen van een vergelijk, hetwelk rijk in gelukkige gevolgen voor de toekomst der godsdienst alsmede voor Italie's lot zou zijn.

» Gelief deze depeche aan Z. Exc. den minister van buitenlandsche zaken voor te lezen en in afschrift mede te deelen."

TURKIJE.

Het officiele blad van het Fransche gouvernement, de *Moniteur*, zegt in zijn nommer van gisteren: » Het begin der regering van Abdul Aziz schijnt iets goeds te beloven. Volgens de berigten uit Konstantinopel is de bevolking vol vertrouwen op de edele bedoelingen van haren nieuwen souverein en op zijnen vasten wil om ze te verwezenlijken; en de opvolger van Abdul Medschid schijnt gezind om niets te verzuimen wat dienen kan om de betrekking tusschen het Turksche rijk en de Europesche mogendheden op goeden voet te houden.

» Men verwachtte heden (den 27sten Junij) de afkondiging van een grootheerlijk bevelschrift, hetwelk, om zoo te zeggen, het politieke programma der nieuwe regering zal zijn, en hetwelk, hiervan zijn wij zeker, aan de behoeften van Turkije en aan Europa's opregte wenschen zal beantwoorden."

FRANKRIJK.

De uitslag der gewestelijke verkiezingen in Frankrijk is thans nagenoeg geheel bekend. Van de 977 te verkiezen leden der departementsraden kent men er 961, en daaronder zijn slechts twee en twintig candidaten van de oppositie. In dezen uitslag zien de ministeriele dagbladen van Parijs eene nieuwe bekrachtiging van 's Keizers staatkunde, terwijl zij de vraag in het midden laten, waaraan de onthouding van een groot aantal kiezers is toe te schrijven.

SPANJE.

Volgens berigt uit Algesiras van 22 Junij had het Spaansche eskader aldaar een deel van de verwachte versterking ontvangen, en bestond het toen uit een en twintig oorlogsschepen. Daarbij zouden spoedig nog vier oorlogsschepen, waaronder een geblindeerd fregat, komen. Dit zal, zegt de Parijsche *Patrie*, de grootste zeemagt zijn welke Spanje in deze eeuw ooit heeft gehad.

ENGELAND.

Te Londen zal uit vrijwillige bijdragen van particulieren een gedenkteeken ter eere van den heer Cavour worden opgerigt. Lord Shaftesbury, de bekende menschenvriend en voorstander van het protestantismus, heeft het plan daartoe geopperd; en hij is reeds zeker van de ondersteuning van een aantal andere aanzienlijke personen.

NOORD-AMERIKA.

In de jongste berigten uit Washington wordt stellig gemeld, dat het Oostenrijksche gouvernement geweigerd heeft, den nieuwen gezant der Vereenigde Staten, den heer Burlingame, als zoodanig te ontvangen, en wel om reden dat het besluit om het Noord-Amerikaansche gezantschap te Turijn tot de eerste klasse van diplomatieke zendingen te verheffen, op zijn voorstel door het Congres genomen is. In regtstreeksche berigten uit Weenen wordt daarvan geen gewag gemaakt.

NASCHRIFT.

Londen, 29 Junij. In het Hoogerhuis heeft lord Wodehouse, de ondersecretaris van staat voor de buitenlandsche aangelegenheden, gezegd van den Turkschen gezant de verzekering ontvangen te hebben, dat de nieuwe Sultan binnen 's lands hervormingen wil invoeren, maar in de staatkunde jegens het buitenland geene verandering wil brengen.

Lord Wodehouse zeide verder, dat het geschil tusschen Frankrijk en Zwitserland betreffende het onzijdig verklaarde gedeelte van Savoye nog steeds in denzelfden staat was, dewijl verscheiden groote mogendheden weigerden daaromtrent in onderhandeling te treden, en dat Zwitserland intusschen in eene bedroevende onveiligheid en onzekerheid omtrent de grensscheiding van zijn grondgebied verkeerde.

In het Lagerhuis is gesproken over een in Engeland bestaand genootschap, hetwelk gelden tot ondersteuning van het Italiaansche gouvernement inzamelt. Lord John Russell zeide dat de regering zulke genootschappen niet goedkeurde, maar niet kon tusschen beide komen. Een katholijk lid beweerde dat revolutie en bestrijding van den Paus het doel van dat genootschap was.

Turijn, 28 Junij. Men verzekert dat er aanslagen tegen het leven van Garibaldi gesmeed zijn, dat ons gouvernement daarvan verwittigd is, en dat dien ten gevolge op Caprera voorzorgmaatregelen zijn genomen.

Volgens berigt uit Napels van gisteren zijn aldaar twee commissien welke ter bevordering van de zaak der Bourbons werkzaam waren, ontdekt, en uit dien hoofde verscheiden personen in hechtenis genomen.

Parijs, 28 Junij. De *Ami de la Religion* berigt dat de heer de Broglie door den regter ter instructie van alle vervolging ontslagen is, met last om hem de gesteendrukte afdrukken van het door hem opgestelde geschrift over den politieken toestand van Frankrijk terug te geven.

In het bekende regtsgeding van Paterson tegen de erfgenamen van den prins Jerôme Bonaparte, is door den procureur-generaal tot bevestiging van het eerste vonnis geconcludeerd.

Het gerucht van oproerige bewegingen te Konstantinopel wordt door de dagbladen tegengesproken.

Pesth, 28 Junij. De afgevaardigden en de bevolking verkeeren in groote ongerustheid, daar men denkt, dat het adres van den Landdag door den Keizer niet zal worden aangenomen.

Weenen, 29 Junij. Omtrent het al of niet aannemen van het Hongaarsche adres worden sedert vier dagen tusschen den Keizer en het kabinet, alsmede tusschen het kabinet en de ministers voor Hongarye conferentien gehouden; deze hebben nog niet tot eenig bepaald besluit geleid.

Berlijn, 29 Junij. De generaal majoor von Manteuffel is wegens het duel met den heer Twesten tot drie maanden opsluiting in eene vesting veroordeeld, en heeft zich gisteren naar Magdeburg begeven om de straf te ondergaan.

New York, 19 Junij. In Missouri zijn de troepen der Unie met die van den Staat slaags geweest, en van de laatste 300 man gesneuveld. De gouverneur van Missouri is op de vlugt. De New-Yorksche dagbladen verlangen dat de bemanning van den aangehouden en opgebragten kaper opgehangen worde.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'sGravenhage, *den 29sten Junij* 1861.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft heden de algemeene beraadslaging over het wets-ontwerp betreffende de nationale militie voortgezet. Een verslag van het daarbij verhandelde vindt men in het tweede bijvoegsel tot deze courant.

Onder dagteekening van den 16den Mei 1861 hebben wij de navolgende opgaven ontvangen van de bewegingen der schepen, uitmakende het Nederlandsche eskader in Oost-Indie.

Zr. Ms. fregat *Palembang*, kapitein ter zee J. D. Wolterbeek, dienstdoend wachtschip ter reede Batavia.

Zr. Ms. korvet *Juno*, kapitein ter zee J. J. van der Moore, dienstdoend wachtschip ter reede van Soerabaija.

Zr. Ms. korvet *Pallas*, kapitein-luitenant ter zee C. L. J. d'Hamecourt, gestationeerd ter Westkust van Sumatra, is den 19den April van den togt om de Noord teruggekeerd ter reede Padang.

Zr. Ms. brik *de Cachelot*, kapitein-luitenant ter zee J. van Gogh ter reede van Kanagawa, zou in de eerste dagen van Mei door de Japansche binnenzee naar Jedo vertrekken.

Zr. Ms. opnemingsvaartuig *Pylades*, luitenant ter zee der 1ste klasse A. W. Keuchenius, gaat voort met de opnemingen in straat Banka.

Zr. Ms. schoonerbrik *Bambang*, luitenant ter zee 1ste klasse F. L. Abresch, behoort bij de zeemagt der expeditie in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo. Is gestationeerd aan de uitwatering der Kiveen.

Zr. Ms. schoonerbrik *Makasser*, luitenant ter zee 1ste klasse jhr. J. C. H. Clifford Kocq van Breugel, gestationeerd ter reede van Padang, zal, na door de *Groningen* afgelost te zijn, bij de vlag opkomen.

Zr. Ms. roeikanonneerboot n°. 14, luitenant ter zee 2de klasse G. de Berger, dienstdoend wachtschip ter reede Samarang.

Zr. Ms. schroefkorvet *Prinses Amalia*, kapitein-luitenant ter zee A. J. Kroef, is den 2den Mei van de reede van Batavia naar Soerabaija vertrokken, aldaar in reparatie opgenomen om vervolgens naar Nederland terug te keeren.

Zr. Ms. schroefkorvet *Vice-Admiraal Koopman*, kapitein ter zee C. V. Zwaanhals, is in het station der Moluksche wateren door Zr. Ms. schroefstoomschip *Citadel van Antwerpen* afgelost, heeft Ambon verlaten en is den 20sten Maart ter reede van Timor Koepang geankerd, heeft vervolgens eene commissie-reis met den resident naar Ende enz. gemaakt

en is den 3den Mei te Soerabaija aangekomen, alwaar die bodem wordt leeggehaald en schoongemaakt.

Zr. Ms. schroefstoomschip *Citadel van Antwerpen*, kapitein-luitenant ter zee G. P. J. Mossel, heeft den 19den Maart de reede van Amboina bereikt ter aflossing van Zr. Ms. schroefstoomschip *Vice-Admiraal Koopman* in het station aldaar.

Zr. Ms. schroefstoomschip *Groningen*, kapitein-luitenant ter zee J. van der Meersch, heeft, na eenige herstellingen aan het marine-etablissement te Soerabaija ondergaan te hebben, den 16den April die reede verlaten en kwam 4 dagen later bij de vlag. Is vervolgens den 2den Mei naar Padang vertrokken om de schoonerbrik *Makasser* in het station af te lossen.

Zr. Ms. schroefstoomschip *het Loo*, kapitein-luitenant ter zee W. C. Klits, gestationeerd in de wateren van Ternate, heeft van den 11den tot den 24sten Maart een kruistogt gedaan in de wateren tusschen Ternate en Menado tot opsporing van zeeroovers.

Zr. Ms. schroefstoomschip *Reinier Claaszen*, luitenant ter zee 1ste klasse P. W. Stort, gestationeerd in de wateren van Celebes, doet een kruistogt om de Noord naar straat Macassar en de Oostkust van Borneo en lag den 11den Maart geankerd bij P^o. Angin Poetie.

Zr. Ms. schroefstoomschip *Reteh*, kapitein-luitenant ter zee jhr. H. F. de Kock, gestationeerd ter reede van Batavia, zal naar Ternate vertrekken om Zr. Ms. schroefstoomschip *het Loo* in het station aldaar af te lossen.

Zr. Ms. schroefstoomschip *Bali*, luitenant ter zee 1ste klasse W. B. F. Escher, behoort tot de zeemagt in de Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo, heeft 4 weken op de Boven-Barito-rivier aan den grond gezeten, doch is den 13den April weder vlot geraakt en naar Banjermasin gestevend, alwaar die bodem voorloopig tot beveiliging dier plaats gestationeerd blijft.

Zr. Ms. schroefstoomschip *Soembing*, luitenant ter zee 1ste klasse J. C. Oudraat, is den 21sten April van de reede van Batavia over Soerabaija naar het station in de wateren van Macassar vertrokken, bereikte den 23sten daaraanvolgende Soerabaija en vervolgde de reis van daar den 28sten dier maand.

Zr. Ms. schroefstoomschip *Haarlemmermeer*, luitenant ter zee 1ste klasse P. Koning, ondergaat eenige herstellingen aan het marine-etablissement te Soerabaija, komt eerlang bij de vlag om Zr. Ms. stoomschip *Madura* in het station ter Oostkust van Sumatra af te lossen.

Zr. Ms. stoomschip *Gedeh*, kapitein-luitenant ter zee A. F. Siedenburg, gestationeerd in de wateren van Celebes, is den 20sten Maart naar Sindjaij vertrokken tot het doen eener politieke zending en den 8sten April weder ter reede van Macassar teruggekeerd; zal eerlang weder een dergelijken togt aanvaarden.

Zr. Ms. stoomschip *Ardjoeno*, kapitein-luitenant ter zee jhr. J. E. W. F. van Raders, ligt beschikbaar ter reede van Batavia, zal in den loop dezer maand naar Sambas vertrekken tot het volvoeren eener politieke zending.

Zr. Ms. stoomschip *Etna*, luitenant ter zee der 1ste klasse A. L. Palm, is aan het marine-etablissement te Soerabaija weder geheel voor de dienst gereed gemaakt, en heeft order naar de wateren van Celebes te vertrekken, om het stoomschip *Phoenix* in het station aldaar af te lossen.

Zr. Ms. stoomschip *Phoenix*, luitenant ter zee 1ste klasse P. F. Bezemer, gestationeerd in de wateren van Celebes, is den 2den Maart van Macassar vertrokken naar Bima, Boneratte en Rioem; heeft bij die gelegenheid op een rif bij Sambawa vastgezeten, vervolgens, weder vlot geraakt, den 25sten de reis naar Bima en van daar naar Rioem vervolgd en is over Boneratte en Saleijer den 6den April ter reede van Macassar teruggekeerd.

Zr. Ms. stoomschip *Suriname*, luitenant ter zee 1ste klasse J. A. van der Muelen, behoort tot de zeemagt bij de expeditie in de Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo, is ter bescherming van Banjermasin, tijdens de afwezigheid van de *Bali*, aldaar gestationeerd gebleven en na terugkomst van laatstgemeld stoomschip bestemd voor het station aan de uitwatering van Kiveen.

Zr. Ms. stoomschip *Samarang*, luitenant ter zee 1ste klasse J. L. Nierstrasz, gestationeerd in de wateren van Riouw en Linga, bekruist die wateren en zou den 9den April den togt langs Sianten en Telaje voortzetten ter wering van zeeroof.

Zr. Ms. stoomschip *Celebes*, luitenant ter zee 1ste klasse C. T. Hackstroh, is den 21sten Maart van Soerabaija bij de vlag gekomen en den 2den Mei daaraanvolgende naar Banjermasin gestevend om Zr. Ms. raderstoomschip *Admiraal van Kinsbergen*, behoorende tot de expeditie in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo, af te lossen.

Zr. Ms. stoomschip *Madura*, luitenant ter zee 1ste klasse J. J. A. D. Phaff, heeft den 8sten April de reede van Muntok verlaten tot het doen van een kruistogt in en bezuiden straat Banka; langs de oostkust van Sumatra en verder rond het eiland Banka, heeft bij die gelegenheid vele hydrographische opnemingen gedaan en is den 28sten April weder te Muntok teruggekeerd.

Zr. Ms. stoomschip *Admiraal van Kinsbergen*, luitenant ter zee der 1ste klasse C. A. B. D. Rijk, behoort tot de zeemagt bij de expeditie in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo, is naar Banbangan gestevend tot bescherming dier plaats.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

Junij.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte: boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte: boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren: gewassen.	In 24 uren: gevallen.
29	Boven-Rhijn	*Keulen*,	+ 38.45	+ 2,60	8 ure	0.06	″
28	Waal	*Nijmegen*,	″	″	″ ″	″	″
28	Neder-Rhijn	*Arnhem*,	+ 8.65	+ 1.74	8 ″	0.01	″
29	Geldersche IJssel	*Westervoort*,	+ 9.13	+ 1.76	8 ″	″	″
		Maastricht, (brug)	+ 42.75	+ 0.55	8 ″	0.05	″
29	Boven-Maas	*Maastricht*, (hoefdsluis)	+ 42.12	″	8 ″	0.07	″
28		*Grave*,	+ 5.64	+ 0.79	8 ″	″	0.04
28	Nieuwe Maas	*Brielle* H. W.	+ 0.90	″	6 u. 45 m.	″	0.05
		L. W.	— 0.28	″	3 u. 30 m.	0.10	″

NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ TER BEVORDERING VAN NIJVERHEID.

Algemeene Vergadering te Haarlem.

De vier en tachtigste Algemeene Vergadering zal gehouden worden op Dingsdag den 9den en Woensdag den 10den Julij 1861, des voormiddags ten 9 ure, in het Kerkgebouw der Walsche Gemeente op het Bagijnhof te Haarlem.

Congres van Nijverheid.

Het vijfde Nederlandsche Nijverheids-congres van wege bovengenoemde Maatschappij zal geopend worden op Donderdag den 11den Julij 1861, des voormiddags ten 10 ure, in het Kerkgebouw der Walsche Gemeente op het Bagijnhof te Haarlem.

Haarlem, den 1sten Julij 1861.

Directeuren der Maatschappij,
Simons, *Voorzitter*.
F. W. van Eeden, *Algemeene Secretaris*.

☞ De bewijzen van lidmaatschap voor het Congres zijn tegen betaling van f 1,50 verkrijgbaar te Haarlem bij den Algemeenen Secretaris.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

⁂ Bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken zijn, behalve de gewone dagbladen, ingekomen de navolgende werken, als:

BOEKWERKEN.

De Zoon des menschen, de Heiland der wereld, leerredenen, door dr. S. Hoekstra Bz, hoogleeraar aan het Doopsgezind Seminarium te Amsterdam; Amsterdam, P. N. van Kampen, 1861.

De Middelaar Gods en der menschen, tafereelen uit Jezus' leven en werk op aarde, door J. J. L. ten Kate (1ste aflevering); Amsterdam, Gebroeders Kraay, 1861.

Laatste der eerste, verspreide gedichten van P. A. de Genestet; Amsterdam, Gebroeders Kraay, 1861.

Manuel à l'usage des consuls des Pays-Bas, précédé d'un aperçu historique sur l'établissement du consulat Néerlandais à l'étranger et de la législation depuis son origine jusqu'à nos jours, suivi d'un recueil de documents officiels, par Jacs. Wertheim, docteur en droit, avocat à la cour d'appel de Nordhollande, tome I, II et III; Amsterdam, Binger Frères, 1861.

Les prosateurs Français, recueil de morceaux choisis dans les meilleurs prosateurs Français du XIXe siècle, à l'usage des écoles, classes supérieures, par A. B. Maatjes (1e partie); Amsterdam, J. H. Gebhard & Comp., 1861.

Geschiedenis van de protestanten en de hervormde kerken in Poitou, naar het Fransch van Auguste Lièvre; Arnhem, G. W. van der Wiel, 1859.

Geschiedenis der christelijke kerk in Nederland, door E. J. Diest Lorgion, theol. dr. en predikant te Groningen, 1ste deel, de christelijke kerk in Nederland tot aan de vestiging der kerkhervorming; Arnhem, G. W. van der Wiel, 1859.

Wycliffe en de Lolarden, het protestantisme in Engeland vóór de hervorming der XVIde eeuw, door J. H. Sonstral (1ste stuk); Arnhem, G. W. van der Wiel, 1859.

Gustaaf Adolf, Koning van Zweden, naar het Hoogduitsch; Arnhem, G. W. van der Wiel, 1859.

Herinnering aan Bernard Overberg den onderwijzer, door G. H. Schubert, professor te München; Arnhem, G. W. van der Wiel, 1859.

Schetsen en verhalen, door Maria Nathusius, uit het Hoogduitsch vertaald; Arnhem, G. W. van der Wiel, 1859.

De kracht der waarheid; Arnhem, G. W. van der Wiel, 1860.

Geschiedenis van het kerkgezang bij de hervormden in Nederland, door dr. R. Bennink Janssonius, 1ste en 2de stuk; Arnhem, G. W. van der Wiel, 1860 en 1861.

Marine, groote en kleine zaken, door een zee-officier; Breda, bij Broese & Comp., 1861.

De wet, houdende eene nieuwe regterlijke inrigting, met aanteekeningen, meerendeels bijeenverzameld uit de officiele bescheiden en in verband beschouwd met de verschillende sedert 1848 voorgestelde wets-ontwerpen op de regterlijke organisatie, door mr. J. W. Staats Evers, advocaat en regter-plaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te Arnhem; Amsterdam, P. N. van Kampen, 1861.

Railroutes-conversie der 900 mijlen staats-stoomsporen in 1800 mijlen Soetens-railroutes (verbeterde paard-ijzerbanen), met bezuiniging van honderd millioen gulden, die gedeeltelijk zouden kunnen dienen voor verhooging en versterking der meest bedreigde Nederlandsche rivier- en zeedijken, doorgravingen tot beter en spoediger afleiding van het Rhijnwater, vervaardiging van talrijke ijsbrekende stoombooten, en voorts tot bestrijding der kosten voor de eventuele uitvoering der verbeterde waterwegen naar zee te Amsterdam en te Rotterdam en die der vlugthaven te Scheveningen; terwijl na de daarstelling van alle de bovenstaande werken er dan nog minstens veertig millioen gulden beschikbaar zouden blijven tot aanmoediging van de nijverheid en doelmatige ontginningen van heidevelden, duingronden enz. (C. Soetens); te Amsterdam, bij C. L. Brinkman, 1861. Prijs 25 cents. Wordt niet in commissie verzonden.

De wijze van opheffing der slavernij, in de Nederlandsche West-Indische kolonien, welke zooveel mogelijk beantwoordt aan de verschillende belangen, verhandeling voorgedragen in de afdeeling koophandel der maatschappij Felix Meritis, den 7den Maart 1861, door R. F. baron van Raders, herdrukt, met bijvoeging van toelichtende nota's; te 's Gravenhage, bij de Erven Doorman, 1861.

Beschouwingen over ons militie-stelsel, naar aanleiding van het nieuwe ontwerp van wet op de nationale militie, door P. M. Netscher, officier der orde van de Eikenkroon, ridder der Brazilische orde van de Roos, kapitein der infanterie; 's Gravenhage, bij de Erven Doorman, 1861.

Gesprek met Vondel, naar aanleiding van 't hem toegedacht standbeeld, eene voorlezing in de maand Februarij 1861 gehouden door Nicolaas Beets; te Haarlem, bij de Erven F. Bohn, 1861.

Beknopte Nederlandsche taalleer, door J. A. Eichman, instituteur te Leiden; te Leiden, bij J. H. Zitman, 1861.

Gronden der wiskundige aardrijkskunde; leiddraad bij het onderwijs aan de Delftsche Akademie, door dr. C. P. Burger; te Leiden, bij P. Engels, 1860.

Reisvertellingen door J. Herman de Ridder (met platen); Schoonhoven, S. E. van Nooten, 1861.

Tot een aandenken aan uwe belijdenis; Schoonhoven, S. E. van Nooten, 1861.

Geloof op gezag? Leerrede naar Matth. V, 22*a*, door H. J. Vinke, hoogleeraar te Utrecht; Utrecht, J. G. van Terveen & Zoon, 1861.

Handleiding tot de leer van den dood en van den schijndood, ten gebruike bij 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen, door A. W. M. van Hasselt, med. et chir. doctor, eersten officier van gezondheid der 2de klasse, leeraar bij genoemde school, 1ste deel (algemeen gedeelte); te Utrecht, bij J. G. van Terveen & Zoon, 1861.

Verhaal van des Heeren leidingen met George Muller, bedienaar des Euangeliums in Bristol, door hem zelven in het Engelsch beschreven en naar de vijfde uitgave uit het Engelsch vertaald door H. J. Budding (Lste deel); Zierikzee, P. de Looze, 1861.

Vreemde landen en volken, hun toestand en ontwikkeling, godsdienst en staatswezen, behoeften en hulpbronnen, gewoonten en zeden, beschreven naar de nieuwste bronnen, met staalplaten (III: China, 8ste aflevering); Amsterdam, Gebroeders Kraay, 1861.

Geschiedenis van Italie, van het jaar 1789 tot aan de laatste tijden, voorafgegaan door eene schets der vroegere geschiedenis van het pausdom, door D. C. Steyn Parvé (2de deel); Amsterdam, P. N. van Kampen, 1861.

Uw vaderland, leeslessen voor de Nederlandsche jeugd, door Js. Stijger, hoofdonderwijzer te Amsterdam, 2de stukje (met 2 kaartjes); Amsterdam, G. van Tyen & Zonen, 1861.

Gezangen der katholijke kerk, naar het Latijn, door dr. R. Bennink Janssonius, (2de stuk); Arnhem, G. W. van der Wiel, 1859.

Technologisch woordenboek of volledige handleiding voor alle takken van fabriekwezen en volksnijverheid, in alphabetische orde, naar de 2de geheel nieuw bewerkte Hoogduitsche uitgave van dr. K. Karmarsch en prof. Fr. Heeren (22e aflev.); Gouda, G. B. van Goor, 1861.

Scheikunde voor den beschaafden stand en het fabriekwezen, door J. Girardin (3de druk), uit het Fransch vertaald naar de 4de geheel omgewerkte uitgave door J. B. Peeters, apotheker te Gouda (4de aflev.); Gouda, G. B. van Goor, 1861.

Handwoordenboek der natuurkundige wetenschappen, door Corstiaan de Jong, 14de aflevering (nachtteekens-ondoordringbaarheid); te Haarlem, bij J. J. Weeveringh, 1860.

Blikken in het leven der natuur. 2. Het mikroskoop en ons zien door dit werktuig, door prof W. F. R. Suringar (vervolg en slot.) De spinnen en haar bedrijf; Leeuwarden, G. T. N. Suringar, 1861.

Beginselen der theoretische en practische bouwkundige rekenkunde, door J. van Loghem, privaat-onderwijzer in de wiskunde te Leiden, en J. W. Schaap, architect en onderwijzer in de bouwkunde aldaar (2de deel, 1ste afdeeling, met figuren in den tekst); Leiden, P. Engels, 's Gravenhage, M. M. Couvée, 1860.

Neêrlands Oost-Indie, reizen gedaan gedurende het tijdvak van 1852—1857, door dr. S. A. Buddingh (met platen), 23ste aflevering; te Rotterdam, bij M. Wijt & Zonen, 1861.

Theoretische en practische geneesmiddelleer van dr. Sobernheim, naar de 5de Hoogduitsche uitgave in het Nederduitsch vrij vertaald en met vele opmerkingen en bijvoegselen vermeerderd door doctor Verwey, opgedragen aan de Groninger hoogeschool (4de aflevering, bijzondere geneesmiddelleer); Schoonhoven, S. E. van Nooten, 1861.

Grieksch woordenboek voor schoolgebruik, naar de werken van Schenkl, Bensseler, Pape en Jakobitz, vrij bewerkt door dr. E. Mehler (2de aflev.); Schoonhoven, S. E. van Nooten, 1861.

TIJDSCHRIFTEN.

Het Leeskabinet, mengelwerk tot gezellig onderhoud voor beschaafde kringen (voor 1861, n°. 5), met platen; te Amsterdam, bij Hendrik Frijlink, 1861.

De nieuwe Recensent, tijdschrift voor wetenschap en smaak (n°. 5); Amsterdam, Ipenbuur & van Seldam, 1861.

Evangeliespiegel, maandschrift ter bevordering van Christelijk leven, jaargang 1861 (Mei-aflevering); Amsterdam, Gebroeders Kraay.

Maandschrift voor Christenen ter bevordering van bijbelkennis en godsdienstig leven (Mei); Amsterdam, C. M. van Gogh, 1861.

Nederland, onder redactie van N. Donker en H. J. Schimmel (3de serie, 2de jaargang, n°. 5); Amsterdam J. C. Loman jr., 1861.

De Gids, 25ste jaargang, nieuwe serie, 14de jaargang (Mei 1861); Amsterdam, P. N. van Kampen.

De Economist, tijdschrift voor alle standen (1861, Mei); te Amsterdam, bij J. H. Gebhard & Comp., 1861.

De Juridische correspondent (1861, April); te Amsterdam, bij J. H. Gebhard & Comp..

Bijdragen voor vaderlandsche geschiedenis en oudheidkunde, verzameld en uitgegeven door mr. Is. An. Nijhoff (2de deel, 3de stuk); Arnhem, Is. An. Nijhoff & Zoon, 1861.

De Tijdspiegel, aflevering V (Mei 1861), te Arnhem, bij D. A. Thieme, 1861.

De Militaire Spectator, tijdschrift voor het leger in Nederland en in de overzeesche bezittingen (3de serie, 6de deel, n°. 4); te Breda, bij Broese & Comp., 1861.

Bibliotheek voor het huisgezin; gezellig en nuttig onderhoud aan den huisselijken haard (5de aflevering); Leeuwarden, G. T. N. Suringar, 1861.

Tijdschrift, uitgegeven door de Nederlandsche maatschappij ter bevordering van nijverheid, 3de reeks, deel I (4de stuk) 1860, en deel II, (1ste stuk) 1861; Haarlem, de Erven Loosjes.

Schat der gezondheid, een tijdschrift voor alle standen (1861, n°. 6 en 7); te Haarlem, bij C. Zwaardemaker.

Het Vaandel, vernieuwd tijdschrift (2de reeks, 1ste jaargang, n°. 12, April); 's Gravenhage, M. J. Visser, Leiden, v. d. Hoevell & van Santen, 1861.

Naamlijst (Maandboekje) der geborene, gehuwde en overledene personen der gemeente Middelburg, gedurende de maand April 1861; te Middelburg, bij A. J. Jongkindt.

Tijdschrift voor staathuishoudkunde en statistiek, door mr. B. W. A. E. Sloet tot Oldhuis (20ste deel, 8ste stuk); Zwolle, bij W. E. J. Tjeenk Willink, 1861.

HERDRUKKEN.

Het huis Lauernesse, door A. L. G. Toussaint (4de druk); Arnhem, G. W. van der Wiel, 1860.

Vijfde leesboek voor kinderen, door J. M. H. Bosman, hoofdonderwijzer aan de openbare school te Druten (9de druk); te Nijmegen, bij C. Pothast, 1861.

De oude Thomas, eerste leesboekje voor Christelijke volks- en armenscholen, door C. E. van Koetsveld (3de druk); te Schoonhoven, bij S. E. van Nooten, 1861.

De Duitsche kindervriend van P. F. Willemsen in eenen Nederlandschen veranderd, nagezien en gewijzigd naar de tegenwoordige behoeften der lagere scholen, door R. G. Rijkens (2de stukje, 3de druk); Schoonhoven, S. E. van Nooten, 1861.

De geschiedenis des vaderlands voor kinderen van acht tot elf jaren, een leesboek voor de scholen, door P. Jansz, met een kaartje (5de druk), herzien en tot op den tegenwoordigen tijd voortgezet door C. W. du Boeuff, onderwijzer te Langerak beziuden de Lek; Schoonhoven, S. E. van Nooten, 1861.

P. Jansz, vaderlandsche aardrijkskunde onderhoudend medegedeeld aan kinderen van acht tot elf jaren, een leesboek voor de scholen, nagezien en verbeterd door H. Hemkes Kz., hoofdonderwijzer der openbare Nederduitsche school te Voorburg, met een kaartje (3de druk); Schoonhoven, S. E. van Nooten, 1861.

Provincie *Noordbraband.*

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 19den Julij 1861, des voormiddags ten 10½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het zesde district, aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur, te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

het herstel van 's Rijks rivierwerken aan den linkeroever der Maas en Merwede, onder de gemeenten Woudrichem en Sleeuwijk, provincie Noordbrabant, en het onderhoud van een deel dier werken van den dag der goedkeuring van de Aanbesteding tot en met den 31sten December 1861.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, volgens art. 8, § 10 van het Bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant, te 's Hertogenbosch, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Den vierden en derden dag vóór de besteding wordt de noodige plaatselijke aanwijzing gedaan, en zijn voorts nadere inlichtingen te bekomen bij den Hoofdingenieur L. Rijsterborgh en bij den Adspirant-Ingenieur E. Steuerwald, beiden te 's Hertogenbosch, als ook bij den Opzigter P. Mensert, te Werkendam.

's Gravenhage, 20 Junij 1861.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. van Heemstra.

Provincie *Zuidholland.*

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 22sten Julij 1861, des voormiddags ten 11½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 10de district, aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur te 's Gravenhage, worden Aanbesteed:

het herstel van winterschade, ontstaan door ijsgang en hoog opperwater in den winter van 1860 op 1861 aan de Krib beneden den Kop van den Ouden Wiel, aan den linker oever der Beneden-Merwede, tegenover Hardinxveld, provincie Zuidholland.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, volgens § 372 der Algemeene Regelen en Bepalingen.

Het Bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland te 's Gravenhage, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Dingsdag vóór de Besteding, des morgens om 10 ure, de noodige plaatselijke aanwijzing worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat J. A. Beijerinck te 's Gravenhage, den Ingenieur J. Dirks te Gorinchem, en den Opzigter P. Mensert te Werkendam.

's Gravenhage, 19 Junij 1861.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. van Heemstra.

Rijkstelegraaf.

BESTEDING.

Op Maandag, den 8sten Julij 1861, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door of van wege den Minister en in tegenwoordigheid van den Ingenieur van den Rijkstelegraaf, in het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken te 's Gravenhage, worden Besteed:

de aanleg eener verbinding tusschen de telegraafgeleiding op het terrein van den Hollandschen IJzeren Spoorweg te Delft en het Rijkstelegraafkantoor boven de Waag aldaar.

Deze Besteding geschiedt alleen bij inschrijving, volgens artikel 8 van het Bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan de localen der besturen van de onderscheidene provincien, en op de plaatsen, waar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken ter lezing gelegd worden.

Maandag vóór de Besteding, des voormiddags ten 11 ure, zal de noodige aanwijzing worden gedaan, aanvangende aan het Station van den Hollandschen IJzeren Spoorweg te Delft, en zullen voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat J. A. Beijerinck, den Ingenieur J. F. Augier, den Ingenieur van den Rijkstelegraaf E. Wenckebach en den Opzigter J. Zemel Jr., allen te 's Gravenhage.

's Gravenhage, den 14den Junij 1861.

Namens den Minister van Binnenlandsche Zaken,
De Secretaris-Generaal,
J. Schröder.

Provincie *Zeeland.*

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 12den Julij 1861, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Zeeland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 11de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Middelburg, worden Aanbesteed, in twaalf perceelen:

het maken van buitengewone verdedigingswerken aan de zeeoevers der Calamiteuse polders Zuidkraaijert, Borsselen, Willem Anna, Wilhelmina en Oost-beveland, Stavenisse, Scherpenisse, Schouwen (district Flaauwers), Bruinisse, Nieuw Noord-beveland, Oud en Jong Breskens, Margaretha, Kleinen Huissens en Eendragt en Walsoorden.

Deze Aanbestedingen zullen geschieden bij inschrijving en opbod, voor ieder perceel afzonderlijk.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zeeland, te Middelburg, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den 4den, 3den en 2den dag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het bureau van den Hoofdingenieur van den Waterstaat Jhr. J. R. T. Ortt, te Middelburg, voor de werken in het algemeen, alsmede bij de Ingenieurs te Goes, te Zierikzee, te Breskens en te Neuzen, voor de werken tot elks arrondissement behoorende.

's Gravenhage, den 15den Junij 1861.

Namens den Minister van Binnenlandsche Zaken,
De Secretaris-Generaal,
J. Schröder.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

*** De Minister van Finantien, door den Koning bij besluit van 14 Junij 1861, n°. 82, gemagtigd tot het doen van de in Art. 3 der Wet van 30 Mei 1847 (*Staatsblad* n°. 26) voorgeschreven oproepingen ter zake van het request tot nagemeld einde aan Z. M. ingediend door *Pier Piers Gosliga*, Landbouwer te Swichum, en Jonkheer *Ruurd Carel van Cammingha*, Grondeigenaar te Goutum, beiden leden van den Gemeenteraad van Leeuwarderadeel, ten deze handelende in hunne hoedanigheid van Kerkvoogden der Hervormde Gemeente van Goutum en Swichum, en domicilie hebbende gekozen ten Kantore van den Kassier *A. Gratama*, te Leeuwarden.

Brengt bij deze ter kennis van het algemeen dat, naar luid van voormeld verzoekschrift, bij eenen brand, die op 10 Augustus 1860 de woning van den eerstgemelden verzoeker verwoest heeft, zijn te loor gegaan vier stuks onder hem als administrerend Kerkvoogd berustende, en aan de Kerk behoorende Certificaten van 2½ pCts. Nationale Schuld, ieder groot f 1000, en door het Administratie-kantoor van de Heeren *Ketwich en Voombergh en Wed. W. Borski* uitgegeven onder de nommers 61185, 61186, 61187 en 61188, met de daartoe behoorende, tijdens den brand onverschenen Coupons en bewijzen ter verkrijging van nieuwe Coupons, en dat voor het verlies van die waarden door requestranten in hunne voormelde hoedanigheid wordt verlangd tegemoetkoming op den voet der Wet van 30 Mei 1847 (*Staatsblad* n°. 26); wordende mitsdien een ieder die beweren mogt eenig met dat verlangen strijdig belang te hebben, opgeroepen om, op de wijze in Art. 4 van die Wet voorgeschreven, zijne regten te doen gelden.

's Gravenhage, den 26sten Junij 1861.

De Minister voornoemd,
van Tets.

Staatsspoorwegen.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag den 16den Julij 1861, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken, door de Commissie voor de Staatsspoorwegen, in een der localen van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, te 's Gravenhage, worden Aanbesteed:

het bouwen van Land- en Stroompijlers voor de brug over de rivier de IJssel te Zutphen.

De besteding geschiedt bij enkele inschrijving, volgens art. 13 van het Bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan het locaal der Ingenieurs in algemeene dienst bij de Commissie voor de Staatsspoorwegen in de Raamstraat, n°. 32, te 's Gravenhage, in de voornaamste Logementen en Koffijhuizen en op de plaatsen waar gewoonlijk dergelijke bestekken ter lezing gelegd worden.

Inlichtingen zijn te verkrijgen bij de Ingenieurs in algemeene dienst bij de Staatsspoorwegen te 's Gravenhage, bij den eerstaanwezenden ingenieur Reuvens te Arnhem en den Ingenieur Kalff te Zutphen.

's Gravenhage, den 17den Junij 1861.

De Commissie voornoemd,
L. A. J. W. Sloet, *Voorzitter.*
de Bordes, *Secretaris.*

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Nijmegen zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, bij enkele inschrijving, in het openbaar op tarief Aanbesteden:

het herstellen van het Reduit en van de inspringende Wapenplaats, links bij het uitgaan van de Molenpoort te Nijmegen.

Deze Aanbesteding zal plaats hebben op Woensdag den 10den Julij 1861, des voormiddags ten elf ure, bij J. P. J. Lawende, in de Stads-Herberg aan de Waal te Nijmegen, alwaar van den 1sten dier maand het Bestek zal liggen.

Gedrukte Bestekken zullen, van den 1sten Julij 1861, bij den Opzigter van Fortificatien te Nijmegen voorwaardelijk verkrijgbaar zijn.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Nijmegen.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

De in de Vergadering van Commissarissen goedgekeurde *Balans* over het boekjaar 1860, benevens die van het Reservefonds over hetzelfde tijdvak, zullen voor de Aandeelhouders ter visie liggen, van den 24sten Junij tot en met den 9den Julij 1861, ter Secretarie van de Directie te Amsterdam, bij de Agenten der Maatschappij te Rotterdam, Dordrecht en Middelburg en bij de kamers van koophandel en fabrieken te 's Gravenhage en Leiden.

Amsterdam, den 22sten Junij 1861.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te 's Gravenhage, van den [illegible] Junij 1861, is verklaard dat er Regtsvermoeden bestaat van het Overlijden van *Maritje, Maria* of *Maria Willemina Tol*, op den 5den Augustus 1825 geboren te Nieuwendam (Noordholland), en zulks sedert den 30sten Junij 1854.

A. P. T. Eyssell,
Procureur bij gemelde Regtbank.

*** Bij notariele Acte, in dato den 14den Junij 1861, is tusschen de ondergeteekenden *Willem Pelgrum* en *Hendrik Slok*, beiden Kooplieden, wonende te Breda, als beheerende en aansprakelijke Vennooten, en *N. N.* als commanditaire Vennoot aangegaan eene Vennootschap tot voortzetting van den Handel in Manufacturen en daarmede verwante Artikelen, laatstelijk door de beide ondergeteekenden gedreven, en zulks voor den tijd van vijf jaren, te rekenen van den 1sten Julij 1861 af; zullende de Vennootschap na verloop van dien tijd nog voor vijf jaren worden voortgezet, indien geen der Vennooten die een half jaar vóór de expiratie en dus voor of op ultimo December 1865 schriftelijk mogt hebben opgezegd, en zulks telkens van vijf tot vijf jaren, tot zoolang eene zoodanige opzegging een half jaar te voren zal hebben plaats gehad. De Vennootschap blijft gevestigd te Breda, onder de Firma van *W. Pelgrum & Cie.*, tot de teekening waarvan de beide ondergeteekenden geregtigd zijn, zonder die echter immer te mogen bezigen tot het teekenen van obligatien, borgtogten, promessen, acceptatien in blanco of het opnemen en negotieeren van gelden.

Breda, den 1sten Julij 1861.

W. Pelgrum.
H. Slok.

*** Bij Notariele Acte, in dato den 14den Junij 1861, is tusschen de ondergeteekenden *Karel Johannes van der Hart* en *Christianus Henricus de Bruyn*, beiden Kooplieden, wonende te Rotterdam, overeengekomen, om de tusschen hen bestaande Vennootschap onder de Firma van *van der Hart & de Bruyn*, te Ontbinden, en zulks te rekenen van den 1sten Julij 1861 af; zullende de Liquidatie van alle nog loopende zaken en aangelegenheden der Vennootschap door hen beiden geschieden onder de handteekening van *van der Hart & de Bruyn*, in Liquidatie; terwijl de Handel in Tabak op denzelfden voet en als Commissionair door den eersten ondergeteekende op zijn eigen naam en voor zijne particuliere rekening zullen worden voortgezet.

Rotterdam, den 1sten Julij 1861.

K. J. van der Hart.
C. H. de Bruyn.

*** Bij Acte, den 20sten Junij 1861 voor den Notaris *P. A. Beets*, te Nieuwe Diep verleden, is tusschen de Heeren *Christiaan van Veen* en *Pieter Cornelis van der Meulen*, thans Kooplieden en Zeilmakers, wonende te Nieuwe Diep, gemeente Helder, aangegaan eene Vennootschap tot het uitoefenen der Zeilmakers-affaire en den handel in Scheepsbehoeften aldaar, onder de Firma van: „*van Veen & van der Meulen*", zijnde dezelve ingegaan 15 Junij 1861, voor tien achtereenvolgende jaren, en zal dezelve van 10 tot 10 jaren voortduren, tot dat door den eenen Vennoot aan den anderen één jaar vóór het einde van elke 10 jaren is opzegging gedaan om dezelve te doen ophouden; tot het opnemen van penningen en het stellen van borgtogten wordt de particuliere handteekening van ieder der Vennooten vereischt.

*** De Vennootschap tot uitoefening van de bedrijven van Brander, Distillateur en Koopman, welke, ingevolge Acte, op den 28sten December 1860 voor den Notaris Mr. *Karel Arnold Pootman* alhier verleden, tusschen wijlen den Heer *Johannes Albertus Jacobus Nolet* en den tweeden-ondergeteekende, onder de Firma „*J. A. J. Nolet*", te dezer stede bestaan heeft, zal, krachtens de bepalingen bij die Acte gemaakt, door de beide ondergeteekenden op gelijke wijze en onder dezelfde Firma voortgezet en door den tweeden-ondergeteekende beheerd worden.

Schiedam, 30 Junij 1861.

C. Reekers, *Wed.* J. A. J. Nolet.
Jac. J. G. Nolet.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

Zaturdag 29 Junij 1861.

Amsterdam.

	pCt.			
Nederl. Werkelijke Schuld.	2½	63⅝	—	—
Dito dito	3	—	—	—
Dito dito	4	99	—	—
Handel-maatschappij		—	—	—
Spanje	1¾	42 1/16	42⅛	—
Binnenlandsche nieuwe	3	47 3/16	47¼	—
Portugal, oude.	3	46⅜	—	—
Rusland, oude	5	102¾	—	—
Nieuwe	5	—	—	—
Hope	4	76	—	—
Stieglitz	4	—	—	—
Dito, 5de serie	5	—	—	—
Dito, 6de serie	5	94⅞	95	—
Leening 1860	4½	89⅝	—	—
Oostenrijk, Metalliek	5	46 3/16	46⅜	46 5/16
Dito	2½	24⅜	24 7/16	—
Zilveren	5	68¾	—	—
Nationalen	5	53 9/16	53¾	53¾

Londen, Consols.	89½	Antwerpen, Metalliek.	56¾
Spanje	—	Spanje	—
Parijs, Fr. rente	67.55	Weenen, Metalliek.	—
Spanje	48⅝	Wissel Londen.	—

Te Weenen is wegens feestdag geene beurs gehouden.

PRIJS-COURANT,

opgemaakt en uitgegeven den 24sten Junij 1861.

op last van Zijne Excellentie den Heer Minister van Finantien, door de beëedigde Makelaars G. A. van der Voort, A. Craandijk, P. J. A. Sundorff, T. J. B. Westerwoudt, P. E. H. Praetorius, J. H. Roelofsz, D. Reul Koopman, G. van der Weyden Jr. en L. H. Weetjen, ter voldoening aan het bepaalde bij art. 23, lit. D, der wet van den 13den Mei 1859 (*Staatsblad* n°. 36), tot regeling der waarde van de zaken onder n°. 1 van art. 1 dier wet omschreven, behoorende tot nalatenschappen waarvan het regt van successie en van overgang verschuldigd is.

NB. Van de Effecten, achter welke in de kolom van den interest niets ingevuld is, wordt op de memorie van aangeving geen interest gebragt, aangezien de te goed zijnde dividenden onder de getaxeerde waarde begrepen zijn, uitgezonderd de actien der *Nederlandsche Bank* en de aandeelen in de *Nederlandsche Handelmaatschappij*, waarbij, ofschoon onbepaalde dividenden gevende, in den handel *eene rente* berekend wordt.

VERSCHILLENDE SOORTEN DER EFFECTEN.	INT. PCT.	WAARDE.	
BINNENLANDSCHE EFFECTEN.			
Inschrijving en Certificaten Werkelijke Schuld	2½	68½	pCt.
Dito en dito	3	75½	»
Dito en dito	4	98½	»
Obligatien, ten laste der Oost-Indische bezittingen	4	96½	»
Schuldbek. Amort. Syndicaat.	3½	92¼	»
STAD AMSTERDAM.			
Schuldbekentenissen 1829.	5	100½	»
Losrenten 1845 en 1856	4	99	»
STAD MIDDELBURG.			
Obligat. genegotieerd à 3 pCt.	½	10	»
PARTICULIERE BINNENLANDSCHE NEGOTIATIEN.			
Actien in de Nederl. Bank (rente 4 pCt. sedert 1e April 1861).	....	178	»
Aandeelen in de Nederlandsche Handelmaatschappij (rente 4½ pCt. sedert 1 Julij 1860).	....	134½	»
Dito, Amsterd. Entrepôt-Dok.	4½	102	»
Aandeelen, Hollands. IJzeren Spoorwegmaatschappij	....	88	»
Leening, dito A°. 1844, 1847 en 1860	4½	100¼	»
Obligatien, Nederlands. Rhijn-Spoorwegmaats. A°. 1838.	4½	104	»
Aandeelen in de: Assur.-Comp. te Amsterd., Direct. *H. van den Broeke* en *B. J. Mamma*	....	350	»
Aandeelen in de: Nederl. Assur.-Compagnie te Amsterdam, Direct. *J. Spengler* en *H. F. de Waal.*	....	166	»
Aandeelen in de: Brand-Maatsch. te Amst., Direct. *C. M. P. ten Sande* en *Jan Jarman*	....	200	»
Aandeelen in de: Amsterd. Brand-Assurr.-Comp., Direct. *Ed. Croese* en *C. A. Hekmam.*	....	222	»
Aandeelen in de: Amsterd. Brand-Societeit, Direct. *L. H. Lankhorst* en *A. Ravesteyn*	....	137	»
Aandeelen in de: Holl. Brand- en Levensverz. Societeit, Dir. *J. Zuyderhoff* en *T. Zuyderhoff* Jz.	....	140	»
Aandeelen in de: Amsterd. Zee- en Brand.-Assurrantie-Maatschappij, Directeur *A. C. Bouman.*	....	180	»
Aandeelen in de: Brandgevaar-Maats., Dir. *J. H. Lugt* en *H. Salm*	....	130	»
Aandeelen in de: Brand-Assurrantie-Maats., Direct. *J. T. van Bosse*	....	145	»
Aandeelen in de: Holl. Societ. van Levensv.-Direct. *P. Langerhuizen.*	4	225	»
BUITENLANDSCHE EFFECTEN.			
ENGELAND. *Het divid. vervalt.*			
Actien in de O.-I. Compagnie, Januarij en Julij	....	225	»
Dito, in de Bank, April en Oct.	....	231	»
Gereduceerde 3 pCt. Annuiteiten, April en October	....	89	»
Geconsolideerde 3 pCt. dito, Januarij en Julij	....	89¼	»
(Het L. st. te rekenen à f 11.80).			
RUSLAND.			
Obligatien bij *Hope en Comp.* neg. 1798 en 1816	5	102½	»
Dito bij dito 1828 en 1829	5	101¼	»
1) Inschrijving op het Grootb. in assignaten.	6	55¼	»
1) Certificaten van dito, diverse admin.-kantoren te Amsterd.	6	55¼	»
2) Inschrijvingen en certific. in zilver.	6	98¾	»
2) Idem 3de en 4de serie A°. 1831 en 1833.	5	82¼	»
2) Certificaten, administratie Hamburg A°. 1820.	5	82¾	»

VERSCHILLENDE SOORTEN DER EFFECTEN.	INT. PCT.	WAARDE.	
2) Certific. admin. Amsterdam.	5	81¾	pCt.
2) Oblig., te Lond. neg A°. 1822	5	93½	»
3) Dito » dito » » 1850	4½	89¼	»
3) Dito » dito » » 1859	3	61¼	»
3) Dito bij *Hope & C°.* » 1860	4½	89½	»
2) Inschrijving en certificaten bij *Hope & C°.*, c. s.	4	77	»
2) Dito en origin. bewijzen van inschrijving van de 2de, 3de, 4de en 5de Leening.	4	76	»
2) Dito en dito 5de serie A°. 1854	5	83	»
2) Dito 6de serie » 1855	5	95	»
Aandeelen in de groote maatschappij der Russische spoorwegen à 125 Z. R. of f 236.	....	f 196.00	
2) Russ. spoorweg oblig. 1858	4½	75	pCt.
POLEN.			
2) Schatkist-Oblig., Neg. 1841	4	76¼	»
Aandeelen Neg. 1835 à Flor. 500 à 4 pCt.	....	f 164.50	
OOSTENRIJK.			
Obligatien op de Weener Bank, genegotieerd bij *Goll* en *Comp.*	5	52½	pCt.
Dito, idem idem	4½	45	»
Dito, idem idem	4	43	»
4) Dito, supplem. letter G.	4	42½	»
4) Certificaten van originele Weener Stads-Bank-Obligat. bij *Goll* en *C°.*	2½	36	»
4) Oblig Weener Met., div. dat.	5	46	»
4) Dito idem idem	4½	40½	»
4) Dito idem idem	4	34	»
4) Dito idem idem	3	26	»
4) Dito idem idem	2½	23¾	»
4) Dito idem idem	1	9¼	»
4) Dito rente, betaalb. te Amsterdam in zilver 1849, 1851, 1854	5	68¾	»
4) Dito Nationale betaalbaar te Weenen in specie	5	53½	»
Aandeelen in de Oostenrijksche Nationale Bank te Weenen à C. M. fl. 1000.	3	f 632.00	
Dito Neg. 1839, 30 Mill. groot C. M. fl. 250	....	» 240.00	
Dito Neg. 1854, 50 Mill. groot C. M. fl. 250, à 4 pCt	....	» 198.00	
Dito Neg. 1860, 200 Mill. groot O. W. fl. 500, à 5 pCt	....	» 362.00	
Fransch-Oostenr. spoorw. obl. bij *Hope & C°.* à frs. 500	....	» 122.00	
FRANKRIJK.			
5) Inschrijving en certificaten.	4½	88	pCt.
5) Dito en dito.	3	63	»
Certificaten van actien in de Fransche Bank	....	f 1340.00	
BELGIE.			
6) Obligatien, Negotiatie 1838.	3	76¾	pCt.
6) Dito. 1836.	4	92¾	»
5) Inschrijving en certificaten.	2½	53¾	»
5) Obligatien	4½	93½	»
PRUISSEN.			
7) Obligatie Neg. 1850, 1851, 1854 en 1856.	4½	99½	»
7) Idem 1859.	5	105	»
Aandeelen A°. 1854 à Th. 100 Intr. à 3½ pCt., losbaar met premie	....	f 223.00	
7) Idem in de Pruissische Bank.	4½	120	pCt.
SPANJE.			
8) Oblig., A°. 1841, te London.	3	49¾	»
9) Oblig. Binnenl. Schuld	3	47	»
9) Oblig. Buitenl. uitgestelde Schuld 3 pCt. thans	1¾	42	»
9) Oblig. Amort. Schuld, 2de kl.	....	16¾	»
PORTUGAL.			
3) Oblig., A°. 1853, 100 L. st.	3	46½	»
3) Dito, » 1856, 1857 en 1859, 100 L. st.	3	46	»
3) Dito, uitgest. Schuld (1853 3 pCt.)	....	39½	»
10) Dito Binnenl. Schuld.	3	44	»

VERSCHILLENDE SOORTEN DER EFFECTEN.	INT. PCT.	WAARDE.	
PAUSELIJKE STAAT.			
5) Oblig., genegot. te Parijs	5	66	pCt.
11) Certificaten bij *J. van Beeck Vollenhoven, c. s.*	5	63	»
SARDINIE.			
3) Obligatien te Londen, 1851.	5	76½	»
NAPELS.			
12) Cert. van 5 pCt. Geconsol. Schuld, bij *Lamaison en Bouwen.*	5	69	»
DENEMARKEN.			
Obligatien op de Tollen, Kroon- en Leen- en Wisselbank.	4	94	»
Dito, idem	3½	82	»
3) Dito, genegot. te Lond. 1825.	3	81	»
AMERIKA.			
3) Oblig. van de Citizens Bank in Louisiana, A°. 1836 en 1837.	5	86	»
3) Obligatien van de Bank te Philadelpia bij *Rothschild*	....	72½	»
Aandeelen van Amerikaansche Fondsen bij *Hope & C°.*, lit. A.	....	f 870.00	
Dito, dito lit. B.	....	» 940.00	
13) Certificaten ten laste der Vereen. Staten, bij *Hope & C.* Losbaar na 1867 en 1868	6	84	pCt.
13) Dito, ten laste van Pensylvania bij idem, Losb. na 1862.	5	75	»
13) Obligatien, Illinois Centraal Spoorweg-Maatschappij	7	87½	»
MEXICO.			
3) Obligatien, te Londen	3	20¾ *a)*	»
BRAZILIE.			
3) Obligat. genegot. te London bij *Rothschild* 1824, L. st. 100.	5	97	»
3) Dito, idem 1824, L. st. 200.	5	96½	»
3) Dito, dito bij *J. L. Goldsmid* 1843, L. st. 100 en 200	5	96½	»
3) Dito, dito bij *Samuel en Philips* 1839, L. st. 100 en 200.	5	96	»
3) Dito, dito bij *Rothschild*, 1852, 1858 en 1860	4½	86	»
ECUADOR.			
3) Obligatien, te London 1855.	1	11½ *b)*	»
VENEZUELA.			
3) Obligatien te London.	3	17 *c)*	»
3) Idem	1½	8¾ *d)*	»
NIEUW-GRANADA.			
3) Oblig. te London 6 pCt., thans	4½	15 *e)*	»
3) Uitgestelde Schuld	1	5½	»
PERU.			
3) Obligatien, geneg. te London	4½	92½	»

WISSELKOERSEN te Amsterdam.

Parijs	Kort	f 56.25	per 40 Kr. van 3 francs.
Hamburg	»	35.37½	» 40 Mark banco.
Weenen	6/w.	82.75	» Fl. 100 Oostenr. Währ.
Lissabon	3/m.	41.25	» 40 Crusados.
Napels	2/m.	77.00	» 40 Duc. di reg. of 176 L.
London	Kort	11.90	» L. st.
St. Peter.	3/m.	1.64	» 1 Zilveren Roebel.
Madrid	3/m.	2.37	» Piast. van 20 Réal. de V.

1. De Roebel	te rekenen à f	1.00
2. De Roebel	» » »	2.00
3. Het L. st.	» » »	12.00
4. De Weener Gulden	» » »	1.25
5. De Franc	» » »	0.50
6. De Franc	» » »	0.47½
7. De Thaler	» » »	1.80
8. De 85 L. st.	» » »	1000.00
9. De Piaster	» » »	2.50
10. De 1000/Mill. Reis	» » »	2700.00
11. De Scudi	» » »	2.50
12. De Lire	» » »	0.50
13. De Dollar	» » »	2.50

Amsterdam, dato als boven.

a) Onder den koopprijs begrepen 14 achterstallige coupons. *b)* Idem 2 coupons. *c)* Idem 2 coupons. *d)* Idem 2 coupons. *e)* Idem 16 coupons.

Tweede bijvoegsel tot de *Nederlandsche Staats-courant* van Zondag 30 Junij en Maandag 1 Julij 1861, n°. 153.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 29sten Junij* 1861.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de algemeene beraadslagingen over het wets-ontwerp betreffende de nationale militie voortgezet.

De heer Mackay sprak over de grondwettige quaestie die hem nog niet duidelijk genoeg behandeld voorkwam. De Regering scheen hem in de wet niet zuiver uitgedrukt te hebben, dat er een staand leger en eene militie was, gelijk de Grondwet bedoelde. Wat hieromtrent in het ontwerp voorkwam was, zijns oordeels, niet genoegaam uit elkander gehouden. Dit toonde hij aan door aanwijzing der artikelen waarin van de militie en van het staande leger werd gewaagd, en waarbij het onderscheid niet genoegzaam was in het oog gehouden. Bepaaldelijk was dit het geval met de vrijwilligers bij het staand leger en bij de militie, die onder elkander vermengd werden. Op grond dezer beschouwingen meende hij dat, al naar mate het stelsel der Regering omtrent het krijgswezen was, òf de oeconomie der wet veranderd, òf het ontwerp gewijzigd behoorde te worden, ten einde het denkbeeld der Regering beter uit te drukken.

De heer Wintgens trad in eenige geschiedkundige beschouwingen, in verband met deze aangelegenheid, en toonde aan hoe de zaak van 's lands verdediging steeds in strijd met de bepalingen der opvolgende constitutien, maar integendeel naar de zeden en gewoonten des volks geregeld was. Daarbij ging hij na, hoe dit onderwerp behandeld was na de Unie van Utrecht, onder de Fransche huishouding in 1815 en de jaren 1818 en 1819, en toonde aan hoe het krijgswezen zich alhier allengs gevormd had naar de lessen, die de ondervinding had gegeven. De Grondwet in strijd met de feiten zijnde, had men twee soorten van legers tot eenheid willen brengen; het stelsel had zich geplooid naar de behoeften, en er ontstond eene magt, gevormd uit staand leger en militie. Bij de Grondwet van 1848 was dit punt, naar hij meende, niet goed geregeld, uit het oogpunt van de behoeften en de zeden. Eene wet op de nationale militie moest er ondertusschen wezen, en uit dit ontwerp bleek reeds hoe nuttig eene regeling in het belang der bevolking was. Hij kon deelen in het gevoelen dat in de Grondwet de afscheiding van staand leger en militie niet uitdrukkelijk was bevolen. De bijeenvoeging aannemende, wilde hij echter niet de ineensmelting van beiden; maar zij moesten worden tot één gebragt, met behoud ieder van zijne regten, hetgeen, zijns inziens, zou kunnen geschieden door daarvan op zich zelf staande afdeelingen te vormen. De bijeenvoeging kwam hem niet gevaarlijk, maar zelfs, in verband met de bewaring onzer neutraliteit, wenschelijk voor. De sterkte der militie moest bij de wet, vereischt in art. 189 der Grondwet, worden vastgesteld, en niet, gelijk de voordragt bepaalde, bij een Koninklijk besluit. Ook in de lengte van den diensttijd, zoo als die in de voordragt was bepaald, zag hij bezwaar. Verder betreurde hij het, dat men het bestaande stelsel van remplacering niet had veranderd, en dit punt niet had geregeld op de wijze als laatstelijk bijv. in Frankrijk had plaats gehad, eene wijze die gunstige uitkomsten had opgeleverd.

De Minister van Binnenlandsche Zaken beantwoordde de gemaakte opmerkingen en behandelde drie vragen, wat de Grondwet eischte: welke de feitelijke toestand was, en wat de voordragt bedoelde. Met betrekking tot het eerste punt herinnerde hij hoe de Fransche conscriptie gehaat was geweest, maar tevens de overtuiging had gegeven, dat de verdediging des lands aan de landskinderen moest worden toevertrouwd. Hij doorliep kortelijk de artikelen der Grondwet betrekkelijk de defensie; en toonde aan dat de voorschriften daarvan in verband stonden met onze historische herinneringen en de bestaande behoeften. Daarbij was de zaak geregeld in dien zin, dat er een staand leger en eene nationale militie zouden wezen, terwijl de feitelijke toestand had medegebragt dat deze niet in afzonderlijke corpsen verdeeld, maar gezamenlijk dienende beschouwd werden. Aldus was de zaak ook in dit wets-ontwerp geregeld; met het oog op de aan den Koning opgedragen zorg om een staand leger bijeen te houden, waarbij en waarnevens de militie dienen zou. Hij kon niet toegeven, dat het ontwerp op het punt der vrijwilligers het onderscheid niet goed zou in het oog gehouden hebben; integendeel, de beide categorien van vrijwilligers, zoo bij het staande leger als bij de militie, waren wel afgezonderd gehouden, gelijk hij in bijzonderheden deed uitkomen. De inlijving der laatste bij het eerste mogt nu voor velen bezwaar opleveren; maar de ondervinding had genoegzaam geleerd dat het behouden der afzondering onmogelijk was, terwijl de Grondwet de zamenvoeging ook niet verbood; volgens art. 189 kon de wet bepalen, dat de miliciens zouden dienen in de gelederen van het staand leger. Er was beweerd dat de vaststelling der sterkte bij de wet moest geschieden, doch die bedenking berustte op een misverstand, aangezien de Grondwet in art. 189 niet van vaststelling, maar van regeling der sterkte bij de wet gewaagde. De opmerkingen, betreffende de onderdeelen, zou bij bij de behandeling daarvan beantwoorden. Thans wilde hij alleen nog zeggen, dat het stelsel van remplaceren in Frankrijk, volgens bij hem ingekomen berigten, niet gunstig werkte.

De heer van Nispen van Sevenaer somde zijne bezwaren tegen het wets-ontwerp op. Deze betroffen vooreerst de grondwettige quaestie, en wel de zamensmelting van het staand leger en militie. Hieromtrent, meende hij, was aan den geest van art. 180 der Grondwet niet voldaan, vooral niet in de artikelen 107 en 108 van het ontwerp, die hij niet voldoende achtte tot regeling van dit onderwerp. Ook de voorgestelde bepaling omtrent den diensttijd achtte hij niet overeenkomstig de voorschriften der Grondwet. Eene derde ongrondwettige bepaling was zijns inziens die tot uitvoering van art. 181 der Grondwet. Ook in de onttrekking van minderjarigen aan de ouderlijke magt zag hij bezwaar, als zijnde met het algemeen belang in strijd; terwijl vele andere bepalingen betreffende de aanwijzing van dienstpligtigen voor de zeedienst hem zoo bezwarend voor een deel der bevolking schenen dat zij niet aan te nemen waren, herinnerende hij wat dienaangaande vroeger was voorgevallen. Verder vond hij in het wets-ontwerp onbillijke bepalingen nopens de vrijstellingen die tot groote bezwaren moesten leiden, gelijk hij in korte trekken aanwees.

De heer Dommer van Poldersveldt zeide in den loop der beraadslagingen aanleiding gevonden te hebben om het woord te voeren. Gunstig voor het wets-ontwerp gestemd zijnde, hadden de gehouden redevoeringen op hem grooten indruk gemaakt, en hem nogmaals doen besluiten nader te onderzoeken of hij zich ook vergist had. Hij beantwoordde daarop de bedenkingen door sommige leden nopens de grondwettige quaestie ingebragt, welke hij oordeelde ongegrond te zijn, ten betooge waarvan hij zich op de geschiedenis der grondwetsherziening van 1848 beriep. Zijns oordeels verdiende de Regering dank wegens de grondslagen waarop zij haar ontwerp had opgetrokken. Hij had opgemerkt dat de beoordeeling der voordragt verschillend was naar gelang van het standpunt dat men zich daarbij gekozen had. Zoo had hij het verwijt hooren doen dat de Regering zich te veel beijverde het leger uit te breiden, eene opmerking waartegen hij in het belang van 's lands verdediging opkomen moest. Over ondergeschikte punten moest men heenstappen, en dit zou hij kunnen doen, daar hij in het grondwettig bezwaar van anderen niet deelde. Tegen art. 12 had hij evenwel bedenking en zou daarop terugkomen.

De heer Cool kon zich niet vereenigen met het denkbeeld van afscheiding van staand leger en militie, en dat wel om de vermeerdering der kosten die daaruit zouden voortvloeijen. Hij toonde verder aan, dat het wets-ontwerp geene voldoende bepalingen inhield om de vrijwillige dienstneming te bevorderen, maar veeleer de militie op den voorgrond stelde. Andere middelen, meende hij, waren er noodig om den lust in de militaire loopbaan te bevorderen, dan het ontwerp op het oog had. Hierbij herinnerde hij wat in Oost-Indie werd gedaan om het lot van den soldaat te verbeteren. Erkennende dat ook hier te lande reeds veel in dien geest was gedaan, geloofde hij dat daarvoor nog meer zou kunnen geschieden hetgeen den lust voor dien stand zou verhoogen. Verder geloofde hij dat de keurigheid in het aannemen van vrijwilligers door de Regering wat ver gedreven werd.

De heer van Goltstein sprak over de grondwettige quaestie, en zeide te oordeelen, dat, ofschoon in de Grondwet bepalingen voorkwamen, afzonderlijk voor het staand leger en voor de militie, men in eene zamenvoeging van beide moest berusten, en wel op grond van al het te dezen opzigte vroegere voorgevallene en van den bestaanden toestand. Hij verlangde te weten of de inrigting van beiden zoodanig was dat de nationale militie aan hare bestemming kon beantwoorden en voor de verdediging des lands kon dienen. Daarop kwam het aan, meende hij. Op den voorgrond moest staan dat de instelling beantwoordde aan haar doel. Dit had de Regering, zijns inziens, niet genoegzaam overwogen. De Regering had wel betoogd hoe groot de sterkte der militie moest zijn, maar daarbij was niet aangewezen welke de werking van die militie was in verband met het staande leger, en zulks ter verdediging van het land. Zijn twijfel of hierin genoegzaam aan art. 177 der Grondwet was voldaan werd door den bestaanden toestand versterkt; en ten betooge van die meening trad hij in eenige bijzonderheden aangaande sommige artikelen van het wets-ontwerp de zamenstelling, de oefening en den diensttijd van het leger betreffende, en onderzocht hij of die bepalingen al dan niet voldoende waren om de grondwettige voorschriften van de artt. 178, 180 en 181 te vervullen; terwijl hij ten slotte naging of niet het middel van uitkoop als geschikt zou te beschouwen zijn om in dit opzigt aan de behoefte te voldoen.

De heer van der Linden beantwoordde den Minister van Binnenlandsche Zaken en zeide geen strijd in de grondwetsbepalingen, nopens dit onderwerp, gevonden te hebben, maar wel strijd tusschen de Grondwet en dit onderwerp. De verdediging van den Minister kwam hem niet voldoende voor; zijns oordeels had de Minister den bestaanden toestand van 1815 tot heden niet juist voorgesteld, daar men dien toestand moest beoordeelen naar de wet van 1818; en in dien geest had men moeten voorthandelen, terwijl art. 118 van het wets-ontwerp juist dien toestand omkeerde, en de militie bij de corpsen van het leger inlijfde. Ook aangaande de wijze der vaststelling van de sterkte der militie deelde hij niet in de gevoelens der Regering. Evenmin kon hij den Minister toegeven, dat de inrigting der militie bij dit ontwerp genoegzaam geregeld zou wezen. Deze moest bij de wet worden bepaald, en dit was bij de voordragt niet geschied.

De heer Idzerda erkende dat het wets-ontwerp zich in menig opzigt gunstig onderscheidde van vroegere; vele leemten waren daarin weggenomen en vele wenschen bevredigd. Het grondwettig bezwaar bleef echter bij hem bestaan; in de toepassing der grondwettige bepalingen vond hij te veel tegenstrijdigheden om daarin te kunnen berusten. Het kwam hem voor dat de grondwetgever twee afzonderlijke legerafdeelingen had bedoeld: een staand leger, waarvoor de Regering zorgde, en de militie, bij de wet te regelen. Op elk daarvan rustten bijzondere en van elkander geheel onderscheiden verpligtingen. De aard en bestemming van beide verschilden geheel, zoodat ineensmelting niet denkbaar was. Dit alles was in strijd met de bepalingen van het ontwerp, waarbij alles tot één gebragt werd, iets wat hij in geenen deele kon goedkeuren. De Regering had het bestaan van die afzonderlijke afdeelingen als onmogelijk voorgesteld, eene bewering die hij niet aannemelijk achtte, op grond van de artikelen der Grondwet, die dit uitdrukkelijk voorschreven.

De heer Betz beantwoordde de redevoeringen der Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog. Hij ontleedde die, zeide te verlangen dat in de militie het staand leger opgenomen werd, en beweerde dat de feitelijke toestand door den eersten Minister verkeerd was voorgesteld; art. 118 van het ontwerp kon geene uitvoering erlangen aangezien er na de regeling van 1818 geen staand leger was, gelijk de Minister had beweerd. Ook was de grondwettige quaestie niet voldoende voor hem opgelost geworden; evenmin de bezwaren tegen de opvatting van art. 189 der Grondwet, waarbij is voorgeschreven dat de sterkte der militie zal worden geregeld bij de wet.

De heer Dommer van Poldersveldt toonde aan dat, al mogt in de Grondwet gewaagd worden van vrijwilligers in de militie, hij echter geene vrijwilligers miliciens kende. Wat men daaromtrent had te kennen gegeven, kon hij niet goedkeuren.

De Minister van Binnenlandsche Zaken zeide op een aantal opmerkingen die onderdeelen der wet betroffen thans niet te zullen antwoorden. Alleen wees hij nu op sommige der bedenkingen van de heeren Betz en van der Linden, bepaaldelijk die betreffende de grondwettige quaestie en den feitelijken toestand. Men had beweerd dat er geen staand leger zou wezen; dit was ondertusschen het geval wel, en het was niet opgelost gelijk men dacht, door de wet van 1818, maar door werving bijgehouden. Met betrekking tot de vaststelling der sterkte van de militie zag hij geene bepaling in de Grondwet die voorschreef dat zij door de wet zou plaats hebben: deze toch gewaagde alleen van eene regeling door de wet.

Voor de inrigting der militie eindelijk hield het ontwerp voorschriften in, zijns inziens volmaakt in overeenstemming met de Grondwet. Deze

moest men uitvoeren gelijk ze daar lag, al mogt men haar op dit punt anders wenschen ingerigt te zien. Den heer van Goltstein gaf hij ten slotte, te kennen dat diens opmerkingen niets gemeens hadden met dit ontwerp; ondertusschen meende hij dat de zamenwerking van de militie met het staand leger voldoende was tot verdediging van den vaderlandschen grond.

De Minister van Oorlog beantwoordde van zijne zijde den heer van Goltstein, en merkte op dat, wat de getalsterkte van de krijgsmagt betrof, de in de gewisselde stukken voorkomende cijfers het gevolg waren van een naauwgezet onderzoek van het comité van defensie. In korte trekken gaf hij op uit welke deelen dat comité van defensie had bestaan, waaruit hij afleidde dat de daarvan afkomstige adviezen alle geloof verdienden. Wenschte men zoodanig onderzoek in deze Kamer voort te zetten, en daarbij alle mogelijke gebeurtenissen na te gaan, dan geloofde hij, dat dit eigenlijk tot geen uitkomst zoude leiden. Wiskunstig bewijs was er voor de deugdelijkheid der cijfers niet te leveren, maar zij konden als zoo juist mogelijk aangemerkt worden. Ofschoon voldoende voor de verdediging, kon men de strijdkrachten nog wel hooger opvoeren, doch met opoffering met vele uitgaven. Men had getwijfeld aan de bruikbaarheid der militie, bij te korten oefeningstijd, ook dit betwijfelde hij, want bij de tegenwoordige wijze van oefening was een vijftal maanden genoegzaam om haar het noodige te doen aanleeren, en jaarlijks bij kortstondige herhaling te doen onderhouden.

Met betrekking tot de bruikbaarheid en geschiktheid gaf hij als zijn gevoelen te kennen dat de Nederlandsche soldaat met die van de omringende natien was gelijk te stellen. De verhooging van het handgeld tot bekoming van meerdere vrijwilligers achtte hij niet wenschelijk; de lotsverbetering van den soldaat zou veeleer den lust in den militairen stand kunnen verhoogen; de welvaart in het land, de mogelijkheid om elders voldoende den kost te winnen mogt als eene hoofdreden beschouwd worden dat het aantal vrijwilligers gering was. Veel kon er nog voor den soldaat gedaan worden, de kazernering werd op sommige punten waar het noodig was reeds veel verbeterd; alhoewel men ook hierbij niet aan alle eischen kon voldoen. Keurig moest men zijn op de vrijwilligers en streng wezen op kleine vergrijpen; in het belang van het leger en de deugdelijkheid van het geheel was het noodig diensaangaande niet te gemakkelijk te wezen. Aan het einde zijner rede beantwoordde hij den heer van der Linden en toonde hij aan dat de toestand van zaken in 1818 medebragt dat de vrijwilligers in de bataillons der militie zijn ingelijfd, terwijl de verhouding tusschen vrijwilligers en militie is bewaard. Met betrekking tot eene legerorganisatie bij de wet, deed hij uitkomen dat, afgescheiden van de grondwettige quaestie, de ondervinding in het buitenland bewees dat zoodanige regeling niet gewenscht was, vooral niet om de groote vermeerdering van uitgaven. Vooral had hij hier het oog op Belgie, omtrent welks begrooting hij in eenige bijzonderheden trad.

De heer van Goltstein verduidelijkte verder zijn gevoelen, en zulks tot inlichting van de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog, die de strekking zijner rede niet juist schenen te hebben opgevat.

De Minister van Oorlog antwoordde nog kortelijk op de bedenkingen van den heer van Goltstein, toonende hij aan dat de kortingen op de soldij van den soldaat niet te groot zijn, ofschoon erkennende dat de verhooging van inkomsten er welligt toe zou kunnen bijdragen om de vrijwillige dienstneming bevorderlijk te wezen.

De algemeene beraadslagingen zijn daarmede gesloten, terwijl bepaald is die over de artikelen op Maandag aanstaande te doen aanvangen.

De heer van Bosse heeft in deze zitting verslag uitgebragt op de Inlichtingen door de Regering gegeven, omtrent een adres van den Raad der gemeente Rossum, betrekkelijk de inkomsten der geestelijke goederen aldaar, aan haar om ophelderingen toegezonden. Over de voorgestelde conclusie zal nader worden beslist.

In deze zitting is ingekomen een wets-ontwerp tot inkoop en amortisatie van nationale schuld, en een wets-ontwerp tot afschrijving van het kapitaal der schatkistbiljetten, bedoeld bij de wet van 1854.

Aan de Vergadering is medegedeeld dat de heer Lijcklama à Nijeholt benoemd is tot voorzitter der Commissie voor de verzoekschriften.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.